

„Monitor Japoński” omawia i komentuje najważniejsze wydarzenia związane z aktualną sytuacją polityczną, gospodarczą i społeczną Japonii, ze szczególnym naciskiem na aktywność w regionie Europy Środkowo-Wschodniej i w Unii Europejskiej

DR MARCIN SOCHA

OŚRODEK SPRAW AZJATYCKICH
UNIwersytet ŁÓDZKI

MONITOR JAPOŃSKI

MAJ 2022

Nowa strategia Stanów Zjednoczonych w regionie Azji i Pacyfiku

Podczas pobytu w Tokio prezydent Joe Biden przedstawił program Nowych Ram Gospodarczych dla regionu Indo-Pacyfiku (IPEF Indo-Pacific Economic Framework). Waszyngton dąży do zwiększenia obecności gospodarczej w regionie, aby przeciwstawić się rosnącym wpływom Chin. Porozumienie przewiduje rozwinięcie współpracy USA z partnerami azjatyckimi w kluczowych obszarach takich jak: wzmocnienie łańcuchów dostaw, ustanowienie zasad gospodarki cyfrowej, dekarbonizacja, czysta energia, infrastruktura, standardy pracownicze i walka z korupcją.

I. WYDARZENIA SZCZEBŁA CENTRALNEGO

2 maja: premier Kishida w Wietnamie. Rozmowy z wietnamskimi przywódcami dotyczyły głównie wojny w Ukrainie. Wietnam, podobnie jak większość innych krajów Azji Południowo-Wschodniej, unika bezpośredniej krytyki Rosji. Władze wstrzymały się od głosu podczas marcowego głosowania w Zgromadzeniu Ogólnym ONZ, w którym potępiono inwazję Rosji na Ukrainę. Kishida skrytykował również działania Chin na Morzu Południowochińskim.

3 maja: wizyta japońskiego premiera w Tajlandii. Premier Kishida spotkał się w ze swoim tajskim odpowiednikiem Prayutem Chan-ochą, aby porozmawiać o kwestiach gospodarczych, bezpieczeństwa i geopolitycznych, w tym o przewrotach politycznych w Myanmarze i wojnie na Ukrainie. Przywódcy podpisali trzy porozumienia dotyczące współpracy finansowej, transferu sprzętu i technologii obronnych oraz współpracy w walce z COVID-19. Oba państwa przygotowują pięcioletni plan strategiczny na rzecz partnerstwa gospodarczego. Współpraca technologiczna ma obejmować takie obszary jak: rozwój łączności w łańcuchu dostaw, inteligentne rolnictwo, technologie komunikacyjne, sztuczna inteligencja, robotyka oraz motoryzacja i komponenty elektryczne.

3 maja: 56% wyborców popiera zmiany w Konstytucji. Rosyjska inwazja na Ukrainę doprowadziła do wyraźnego wzrostu poparcia dla projektu rewizji japońskiej konstytucji. 56 procent respondentów biorących udział w sondażu przeprowadzonym przez The Asahi Shimbun uważa, że istnieje potrzeba zmiany pacyfistycznej konstytucji. 37 procent badanych stwierdziło, że nie ma potrzeby zmiany ustawy zasadniczej. W zeszłorocznym badaniu tylko 45 procent respondentów opowiedziało się za rewizją.

4 maja: premier Kishida o zmianie konstytucji. Premier Kishida Fumio wezwał do wprowadzenia zmian w konstytucji, aby lepiej dostosować ją do obecnych czasów i sytuacji kryzysowych. Nawiązując do rosyjskiej inwazji na Ukrainę oraz do pandemii koronawirusa, Kishida podkreślił znaczenie dodania do konstytucji zapisu dotyczącego radzenia sobie z poważnymi sytuacjami kryzysowymi. Wezwał również do szybkiego uchwalenia czterech zmian zaproponowanych przez rządzącą Partię Liberalno-Demokratyczną, w tym do prawnego zdefiniowania statusu Sił Samoobrony.

5 maja: premier Kishida z wizytą w Londynie. Premier Japonii Fumio Kishida wygłosił w czwartek przemówienie w londyńskim City, w którym wezwał do inwestowania w Japonii. Jego zdaniem trwały wzrost, stabilne rynki oraz bezpieczne, niezawodne firmy, produkty i usługi powinny przekonać zagranicznych inwestorów do większego zainteresowania japońskim rynkiem. Japoński przywódca potępił również "potworne" łamanie przez Rosję prawa międzynarodowego na Ukrainie. Japonia i Wielka Brytania podpisały nowe porozumienie obronne. Boris Johnson obiecał, że będzie współpracował z innymi krajami, by stawić czoła "autokratycznym, stosującym przymus siłom", po podpisaniu z Japonią partnerstwa obronnego.

6 maja: Japonia nakłada kolejne sankcje na Rosję. Nowe sankcje zamrożą aktywa kolejnych 140 osób i większej liczby rosyjskich banków. Około 70 organizacji związanych z rosyjskim wojskiem zostanie dodanych do listy objętej embargiem eksportowym. Japonia wstrzyma eksport kolejnych grup towarów do Rosji, takich jak komputery kwantowe. Tokio i Moskwa wzajemnie poszerzają sankcje od czasu inwazji Rosji na Ukrainę.

9 maja: Japonia będzie stopniowo redukować uzależnienie od rosyjskiej ropy naftowej. Członkowie grupy G-7 zobowiązali się do wygaszenia importu rosyjskiej ropy naftowej. Premier Kishida Fumio, stwierdził, że uboga w zasoby naturalne Japonia będzie potrzebowała czasu, aby stopniowo wycofać się z importu rosyjskiej ropy. Szef japońskiego rządu przyznał, że wprowadzenie zakazu importu to bardzo trudna decyzja, ale „koordynacja działań G-7 jest najważniejsza w takim momencie jak teraz”. W kwietniu z Rosji do Japonii wyeksportowano ok. 1,9 mln baryłek, o 33% mniej niż w tym samym miesiącu rok temu.

10 maja: japoński minister spraw zagranicznych w Korei Południowej. Minister spraw zagranicznych Hayashi Yoshimasa wziął udział w ceremonii zaprzysiężenia prezydenta-elekta Korei Południowej Yoona Suk-yeola w ramach wysiłków zmierzających do poprawy stosunków dyplomatycznych. Minister Hayashi, który uczestniczył w ceremonii jako specjalny wysłannik premiera Fumio Kishidy, spotkał się z Parkiem Jinem, który ma zostać następnym

ministrem spraw zagranicznych Korei Południowej. Hayashi i Park zgodzili się, że nie należy tracić czasu na poprawę stosunków między Japonią a Koreą Południową w obliczu nowych zagrożeń bezpieczeństwa.

15 maja: pięćdziesiąta rocznica powrotu Okinawy do Japonii. Gubernator Okinawy Tamaki Denny zawiesił swój spór z premierem Kishidą Fumio podczas uroczystości z okazji 50. rocznicy powrotu prefektury do japońskiej suwerenności po rządach wojsk amerykańskich. Gubernator Tamaki w swoim przemówieniu nie wspominał o spornej kwestii przeniesienia stacji lotniczej Korpusu Piechoty Morskiej USA Futenma z Ginowan do dzielnicy Henoko w prefekturze Nago.

18 maja: japońska Partia Socjaldemokratyczna walczy o przetrwanie. Opozycyjna Partia Socjaldemokratyczna po nadchodzących wyborach do Izby Wyższej tego lata może przestać istnieć jako partia polityczna. SDP było kiedyś największą partią opozycyjną w Japonii. Zgodnie z ustawą o wyborach na urzędy publiczne, partie polityczne muszą mieć co najmniej pięciu ustawodawców lub zdobyć co najmniej 2 procent wszystkich głosów oddanych w ostatnich wyborach do niższej lub wyższej izby parlamentu. Jesienią ubiegłego roku SDP zdobyła mniej niż 2% wszystkich głosów oddanych w wyborach do Izby Niższej. W związku z tym, że do SDP należy tylko dwóch zasiadających w parlamencie ustawodawców, próg 2 procent jest uważany za decydujący dla przyszłości ugrupowania.

23 maja: nowa strategia Stanów Zjednoczonych w regionie Azji i Pacyfiku. Podczas pobytu w Tokio prezydent Joe Biden przedstawił program Nowych Ram Gospodarczych dla regionu Indo-Pacyfiku (IPEF Indo-Pacific Economic Framework). Waszyngton dąży do zwiększenia obecności gospodarczej w regionie, aby przeciwstawić się rosnącemu wpływowi Chin. Porozumienie przewiduje rozwinięcie współpracy USA z partnerami azjatyckimi w kluczowych obszarach takich jak: wzmocnienie łańcuchów dostaw, ustanowienie zasad gospodarki cyfrowej, dekarbonizacja, czysta energia, infrastruktura, standardy pracownicze i walka z korupcją. Dwanaście państw: Japonia, Indie, Korea Południowa, Australia, Indonezja, Tajlandia, Singapur, Malezja, Filipiny, Wietnam, Nowa Zelandia i Brunei wyraziło chęć przystąpienia do porozumienia.

23 maja: Stany Zjednoczone użyją siły w obronie Tajwanu. Na wspólnej konferencji prasowej z premierem Japonii Kishidą Fumio prezydent Joe Biden został zapytany, czy jest gotów zaangażować się militarnie w obronę Tajwanu, mimo że nie zajął takiego stanowiska w sprawie Ukrainy. Prezydent zapewnił, że Stany Zjednoczone użyją swojego wojska do obrony Tajwanu, jeśli Chiny będą próbowały zająć wyspę siłą.

24 maja: wspólne oświadczenie przywódców QUAD w Tokio Członkowie grupy jednogłośnie przeciwstawiają się jakiegokolwiek próbie naruszenia równowagi sił w regionie Azji i Pacyfiku. We wspólnym oświadczeniu znalazło się bezpośrednie odniesienie do sytuacji na Ukrainie. Dokument nie obwinia bezpośredniego Rosji za wywołanie wojny, nazywając sytuację tragicznym kryzysem. Prezydent Biden podkreślił, że wojna w Ukrainie „To coś więcej niż tylko kwestia europejska. To kwestia globalna”. Przywódcy QUAD docenili działania Unii Europejskiej, zmierzające do silniejszego zaangażowania w regionie Indo-Pacyfiku. W dokumencie znalazły się bezpośrednie odniesienia do sporów na Morzach Wschodniochińskim i Południowochińskim.

26-27 maja: konferencja Future of Asia w Tokio. W Tokio zorganizowano kolejną edycję konferencji the Future of Asia. To międzynarodowe spotkanie, podczas którego liderzy polityczni, gospodarczy i akademicy z regionu Azji i Pacyfiku przedstawiają swoje opinie na temat problemów regionalnych i roli Azji w świecie. W tym roku w konferencji wzięli udział między innymi przywódcy Malezji, Kambodży, Singapuru, Tajlandii i Laosu oraz przedstawiciele innych państw z regionu Azji i Pacyfiku. Wiele wystąpień podczas konferencji nawiązywało do wzrostu napięcia w regionie oraz konieczności dalszej integracji gospodarczej.

26 maja: lider rosyjskiego parlamentu wzywa Japonię do rezygnacji z udziałów w projekcie Sachalin-2. Wiaczesław Wołodin, przewodniczący rosyjskiej niższej izby parlamentarnej uznał Japonię, Wielką Brytanię i Holandię za "nieprzyjazne narody", które czerpią korzyści ze swoich interesów w projekcie energetycznym Sachalin-2. Przewodniczący nalega, aby udziały w projekcie należące do firm z tych krajów zostały sprzedane rosyjskiemu państwowemu koncernowi energetycznemu Gazprom lub przedsiębiorstwom z zaprzyjaźnionych krajów. Japońskie firmy Mitsui & Co. oraz Mitsubishi Corp. posiadają odpowiednio 12,5% i 10% udziałów w projekcie Sachalin-2. Gazprom posiada około 50% udziałów, a brytyjski koncern Shell kontroluje 27,5%.

27 maja: Japonia złagodzi obostrzenia w eksporcie uzbrojenia. Japoński rząd planuje zezwolić na eksport myśliwców, rakiet i innych rodzajów broni do 12 krajów, w tym Indii, Australii, a także niektórych państw Europy i Azji Południowo-Wschodniej. Celem rządu jest wzmocnienie odstraszania Chin poprzez współpracę z państwami, które podpisały z Tokio indywidualne traktaty bezpieczeństwa.

30 maja: Komeito otwarte na rozmowy o możliwości przeprowadzenia uderzeń prewencyjnych przez Siły Samoobrony. Partia Komeito wchodząca w skład koalicji rządzącej, złagodzi swój sprzeciw wobec możliwości przeprowadzenia prewencyjnych ataków na bazy wroga, który przygotowuje się do ataku na Japonię. Kitagawa Kazuo, wiceprzewodniczący Komeito stwierdził,

że Japonia nie powinna polegać wyłącznie na Stanach Zjednoczonych, jeśli chodzi o możliwości uderzenia. Wcześniej władze Komeito odmawiały udziału w debatach na ten temat i negatywnie wypowiadały się na temat rewizji pacyfistycznej konstytucji Japonii.

30 maja: wzrost poparcia dla administracji Kishidy. Poparcie gabinetu premiera Kishidy Fumio w najnowszych sondażach sięgnęło 66%. Jest to najwyższy wynik od czasu zaprzysiężenia w październiku ubiegłego roku. Liczba krytyków rządu spadła do 23% z 27%. 61% respondentów, jest zadowolona z efektów zeszlotygodniowego szczytu Kishidy z prezydentem USA Joe Bidenem. 69% respondentów popiera stanowczość premiera w wystąpieniu przeciwko rosyjskiej inwazji na Ukrainę.

31 maja: Japonia nie opuści projektu Sachalin 2. Hagiuda Koichi, japoński minister handlu i przemysłu stwierdził, że Japonia nie opuści projektu Sachalin 2, produkującego skroplony gaz ziemny (LNG), nawet jeśli zostanie o to poproszona przez stronę rosyjską. Minister zaznaczył, że teren na którym realizowany jest projekt należy do Rosji, ale fabryka jest własnością japońskiego rządu i firm.

KOMENTARZ

Wizyta prezydenta Joe Bidena w Japonii wskazuje na silniejsze zaangażowanie Stanów Zjednoczonych w regionie. Podczas pobytu w Tokio prezydent Joe Biden przedstawił program Nowych Ram Gospodarczych dla regionu Indo-Pacyfiku (IPEF Indo-Pacific Economic Framework). Waszyngton dąży do zwiększenia obecności gospodarczej w regionie, aby przeciwstawić się rosnącemu wpływowi Chin. Wendy Cutler, była zastępczyni amerykańskiego przedstawiciela ds. handlu powiedziała, że IPEF będzie „motorem ponownego zaangażowania gospodarczego USA w regionie Indo-Pacyfiku”, dodając, że porozumienie „pomoże wypełnić pustkę, która powstała po opuszczeniu przez USA TPP”.

Amerykańska inicjatywa IPEF budzi liczne zastrzeżenia ze strony partnerów azjatyckich, które mogą zdecydować o jej skuteczności. Po pierwsze IPEF nie jest tradycyjnym porozumieniem o wolnym handlu. Przedstawiciele administracji Stanów Zjednoczonych twierdzą, że nieskrępowana liberalizacja handlu szkodzi amerykańskim pracownikom. Zamiast tego Stany Zjednoczone dążą do rozwoju współpracy strategicznej w wybranych obszarach. Wygląda na

to, że administracja Joe Bidena próbuje zwiększyć swoją obecność w regionie, bez narażania się na krytykę polityczną w Stanach. Jeżeli przyszła inicjatywa nie będzie jednak zawierać atrakcyjnego czynnika gospodarczego (takiego jak obniżenie ceł), może to ograniczyć jej skuteczność w porównaniu do chińskich planów zwiększenia wymiany handlowej (RCEP) oraz współpracy infrastrukturalnej (BRI).

Jak na razie start formatu można przyjąć z umiarkowanym optymizmem. Dwanaście państw: Japonia, Indie, Korea Południowa, Australia, Indonezja, Tajlandia, Singapur, Malezja, Filipiny, Wietnam, Nowa Zelandia i Brunei wyraziło chęć przystąpienia do porozumienia. Na szczególną uwagę zasługuje deklaracja Indii, które nie należą do CPTPP oraz RCEP. Poparcie Indii stało pod znakiem zapytania w związku z krytyką władz New Delhi, które nie potępiły rosyjskiego ataku na Ukrainę.

Kolejnym niezwykle istotnym wydarzeniem były komentarze prezydenta Stanów Zjednoczonych dotyczące Tajwanu. Podczas wspólnej konferencji prasowej z premierem Japonii Kishidą Fumio prezydent Joe Biden powiedział, że Stany Zjednoczone użyją swojego wojska do obrony Tajwanu, jeśli Chiny będą próbowały zająć wyspę siłą. Jego wypowiedź wywołała poruszenie w Chinach i serię pytań dotyczących potencjalnej zmiany dotychczasowej polityki Stanów Zjednoczonych w tym obszarze. Dzień później, w celu uspokojenia sytuacji, prezydent Biden zapewnił, że amerykańska polityka „strategicznej dwuznaczności” w sprawie Tajwanu nie ulegnie zmianie. Kwestia Tajwanu nie została poruszona we wspólnym oświadczeniu przywódców QUAD. Pomimo deklaracji chęci przystąpienia do IPEF, Tajwan nie został zaproszony do inicjatywy. O ile decyzja ta jest zrozumiała ze względów politycznych, brak współpracy z Tajpej może osłabić skuteczność porozumienia w kluczowym obszarze budowy nowych łańcuchu dostaw półprzewodników. Podsumowując, niejasne stanowisko prezydenta Joe Bidena dotyczące przyszłej polityki względem Tajwanu prowadzi głównie do zaostrzenia sporu z władzami ChRL. Polityka ta może skutkować dalszym wzrostem napięć w relacjach Pekinu z Tajpej. Nie wiadomo na razie jak wystąpienie prezydenta Stanów Zjednoczonych zostanie przyjęte przez prezydent Tajwanu Tsai Ing-wen.

II. JAPONIA W EUROPIE ŚRODKOWO-WSCHODNIEJ

7 maja: eksport sprzętu wojskowego dla Ukrainy pod lupą mediów. W połowie marca japońskie Ministerstwo Obrony wysłało kamizelki kuloodporne, hełmy, namioty, racje żywnościowe, zestawy medyczne i inne materiały dla

Ukrainy. Na początku kwietnia wysłało również maski ochronne i kombinezony przeciw broni chemicznej, a także drony. Japoński rząd może wysłać na Ukrainę bardzo ograniczony zakres asortymentu z powodu ścisłych ograniczeń w eksporcie uzbrojenia. Wysoki rangą przedstawiciel Sił Samoobrony powiedział, że niemożliwe byłoby uzyskanie zrozumienia ze strony społeczeństwa, gdyby Japonia miała eksportować wysoce śmiertelność broń. W japońskich mediach pojawiły się informacje, które kwestionują legalność dotychczasowych transportów. Na mocy obowiązujących przepisów Ministerstwo Obrony nie powinno wysyłać transportów do państw będących stroną aktywnego konfliktu zbrojnego.

17 maja: Ambasador Japonii na Środkowoeuropejskim Forum Technologii Wodorowych H2 Poland. Ambasador Miyajima Akio wziął udział w Środkowoeuropejskim Forum Technologii Wodorowych H2 Poland, gdzie wygłosił wystąpienie na temat japońskich działań związanych z budową globalnych łańcuchów dostaw i handlu wodorem.

22 maja: w Japonii przebywa 1000 osób ewakuowanych z Ukrainy. Spośród 1000 osób 758 to kobiety. Większość przyjezdnych wjeżdża do Japonii na podstawie 90-dniowej wizej, którą mogą zmienić na wizę do wykonywania określonych czynności, co pozwoli im na pracę w Japonii przez rok. Rząd utworzył również stronę internetową dla ukraińskich ewakuowanych, aby pomóc im łatwo znaleźć ubrania, sprzęt AGD i meble. Ukraińcy, którzy nie mają przyjaciół ani rodziny w Japonii, mogą tymczasowo zamieszkać w hotelach, a koszty ich pobytu pokrywa rząd. Na dzień 18 maja 61 osób skorzystało z takiej możliwości. Rząd działa również jako łącznik między władzami lokalnymi, które chcą przyjąć ewakuowanych, a Ukraińcami, którzy chcą zapewnić sobie mieszkanie. Rząd japoński zarezerwował miejsca w bezpośrednich rejsach PLL LOT do Japonii w każdy weekend dla Ukraińców, którzy mają nadzieję schronić się w Japonii.

26 maja: krytyka japońskiej polityki przyjmowania uchodźców. Obcokrajowcy ubiegający się o status uchodźcy w Japonii oraz osoby udzielające im wsparcia stawiają pytania o preferencyjne traktowanie przez rząd japoński Ukraińców, którzy uciekli tu przed inwazją Rosji na ich ojczyznę. Zdaniem części z nich wsparcie i uwaga, jakie otrzymali od firm prywatnych, grup obywatelskich i władz różnych szczebli, prowadzi do tworzenia podwójnych standardów w japońskiej polityce migracyjnej. Przedstawiciele innych grup narodowościowe nie mogą liczyć na preferencyjne traktowanie.

27 maja: przedstawiciele Rosji i Białorusi bez zaproszeń na zaproszenia uroczystości upamiętniające zrzucenie bomb atomowych. W odpowiedzi na inwazję Moskwy na Ukrainę władze Hiroszimy i Nagasaki postanowiły nie zapraszać przedstawicieli Rosji i Białorusi na doroczne uroczystości upamiętniające zrzucenie bomby atomowej na te miasta. Uroczystości, które

odbędą się w dniach 6 i 9 sierpnia, upamiętnią 77. rocznicę zrzucenia bomb atomowych na oba miasta.

30 maja: UNOPS i pomoc dla Ukrainy. UNOPS to operacyjne ramię Organizacji Narodów Zjednoczonych, wspierające realizację projektów pokojowych, humanitarnych i rozwojowych. Instytucja uruchomiła nowy projekt transportu artykułów pomocowych z Japonii do Rzeszowa, gdzie zostaną one przekazane rządowi Ukrainy. Dzięki dofinansowaniu w wysokości ponad 1,6 miliona dolarów przekazanemu przez rząd Japonii za pośrednictwem Ministerstwa Spraw Zagranicznych, UNOPS zapewni wsparcie logistyczne niezbędne do transportu artykułów.

30 maja: japońscy wolontariusze przyjadą do Krakowa, żeby pomagać uchodźcom z Ukrainy. Grupa dwudziestu pięciu studentów-wolontariuszy wyruszyła z Japonii do Polski z misją pomocy niepełnosprawnym Ukraińcom, którzy przekroczyli granicę, uciekając przed inwazją Rosji na ich kraj. Wolontariusze zostali wybrani spośród około 230 kandydatów do programu organizowanego przez The Nippon Foundation.

III. SYTUACJA GOSPODARCZA

10 maja: Mitsubishi Electric przyznaje się do fałszowania danych przez 40 lat. Japońska firma Mitsubishi Electric przyznała się do popełnienia oszustwa w zakresie danych testowych transformatorów. W efekcie międzynarodowe jednostki certyfikujące zawiesiły dwa certyfikaty firmy w zakresie zarządzania jakością - ISO9001 i IRIS. Oszustwo dotyczące danych testowych transformatorów sięga co najmniej 1982 roku i obejmuje okres 40 lat. Prawie 3400 transformatorów zostało sprzedanych firmom w Japonii i poza nią, w tym przedsiębiorstwom kolejowym i działającym elektrowniom atomowym. Mitsubishi Electric podejmuje obecnie działania naprawcze w celu przywrócenia certyfikatów.

12 maja: Mazda i Mitsubishi wstrzymują produkcję w Rosji. Mazda Motor Corp. i Mitsubishi Motors Corp. wstrzymały produkcję w swoich fabrykach w Rosji, co oznacza, że wszyscy japońscy giganci motoryzacyjni posiadający zakłady w Rosji zawiesili tam działalność z powodu wojny szalejącej na Ukrainie.

16 maja: wzrost cen hurtowych o 10%. Ceny hurtowe w Japonii w kwietniu wzrosły o 10% w porównaniu z tym samym miesiącem rok wcześniej, osiągając rekordowy poziom. Do wzrostu cen przyczyniły się wzrost cen surowców i osłabienie jena. Był to najszybszy wzrost cen dóbr korporacyjnych (CGPI), w

ujęciu rok do roku w jednym miesiącu od czasu, gdy porównywalne dane stały się dostępne w 1981 roku. Wzrost cen w marcu wyniósł o 9,7 procent.

18 maja: skurczenie japońskiej gospodarki. Gospodarka Japonii kurczy się w gorszym niż oczekiwano tempie w wyniku wzrostu cen i ograniczeń COVID-19, które osłabiły wydatki i inwestycje. Realny produkt krajowy brutto Japonii (PKB), spadł o 0,2% w okresie styczeń-marzec w porównaniu do poprzedniego kwartału. Inwazja Rosji na Ukrainę spowodowała wzrost cen energii, które i tak są już wysokie, co jest dużym minusem dla ubogiej w zasoby naturalne Japonii. Japoński jen osłabił się, osiągając kurs około 130 jenów za dolara, co powoduje wzrost kosztów importu.

23 maja: japońskie spółki giełdowe muszą ujawnić różnice w traktowaniu kobiet i mężczyzn. Na mocy przepisów Agencja Usług Finansowych będzie wymagać od około 4 tys. firm notowanych na giełdzie, aby w swoich rocznych sprawozdaniach finansowych uwzględniały informacje o nierówności płci w wynagrodzeniach, stanowiskach kierowniczych i odsetku pracowników płci męskiej korzystających z urlopów wychowawczych. Premier Kishida Fumio chce zrewidować przepisy dotyczące równouprawnienia kobiet i zachęcić firmy do ujawniania informacji o stanie równości płci w miejscu pracy w tym o różnicach w wynagrodzeniach.

25 maja: japońscy rolnicy cierpią z powodu wzrostu cen nawozów. Japoński przemysł rolniczy nie może nic zrobić z rosnącymi cenami nawozów. Japonia importuje większość surowców do produkcji nawozów chemicznych. Dwadzieścia do 30 procent japońskiego importu chlorku potasu, pochodzi z Rosji i Białorusi. Od marca import z tych dwóch krajów został wstrzymany z powodu nałożonych na nie sankcji gospodarczych. Krajowa Federacja Związków Spółdzielni Rolniczych, znana jako Zen-Noh, próbuje wypełnić tę lukę, importując więcej chlorku potasu z Kanady, która jest jego największym eksporterem.

30 maja: strach przed dalszym wzrostem cen żywności. Badanie wśród japońskich firm spożywczych wykazało, że producenci żywności i napojów w Japonii podnieśli ceny lub planują je podnieść dla ponad 8000 artykułów z powodu wyższych kosztów surowców. Firma Teikoku Databank, zajmująca się badaniami kredytowymi, przeprowadziła ankietę wśród 105 głównych producentów z branży. Wynika z niej, że około 60 procent ankietowanych firm już podniosło ceny swoich produktów w tym roku lub planuje to zrobić. Zdaniem firmy badawczej niektórzy z producentów nie mają innego wyjścia, jak tylko gwałtownie podnieść ceny

31 maja: dodatkowy budżet w wysokości 21 mld USD na walkę z rosnącymi cenami. Japoński parlament uchwalił dodatkowy budżet w wysokości 21 mld dolarów na rok fiskalny 2022, aby przeciwdziałać rosnącym cenom paliw i

żywności po inwazji Rosji na Ukrainę. Dodatkowe środki zostaną rozdysponowane w ramach awaryjnego pakietu gospodarczego opracowanego pod koniec kwietnia, który obejmuje takie środki jak dotacje dla hurtowników ropy naftowej w celu obniżenia gwałtownie rosnących cen detalicznych benzyny. Prawie połowa środków zostanie przeznaczona na przedłużenie obecnego programu dotacji do ropy naftowej do końca września.

31 maja: japoński sąd nie zgadza się na ponowne uruchomienie elektrowni jądrowej na Hokkaido. Japoński sąd nie zgodził się na ponowne uruchomienie elektrowni jądrowej na Hokkaido ze względów bezpieczeństwa. Sąd odrzucił wnioski w sprawie likwidacji elektrowni jądrowej, złożony przez lokalnych mieszkańców. Od maja 2012 roku wszystkie trzy reaktory zostały wyłączone w celu przeprowadzenia regularnych inspekcji i pozostają bezczynne. Od tego czasu firma Hokkaido Electric Power ubiega się o ponowne uruchomienie jednostki.

KOMENTARZ

Podobnie jak w poprzednich miesiącach najważniejszym tematem gospodarczym jest nagły wzrost cen i walka z inflacją. Gwałtowny wzrost cen paliw i żywności wywołał wzrost obaw wśród społeczeństwa japońskiego, co niemal natychmiast przełożyło się na wyraźny spadek konsumpcji. Badania nastrojów japońskich rolników i producentów żywności wskazują na perspektywę dalszych wzrostów cen w najbliższych tygodniach. Dane płynące z dużych japońskich korporacji również nie są optymistyczne. Rekordowy wzrost cen hurtowych w marcu i kwietniu pokazuje, że japoński biznes będzie musiał szybciej podnosić ceny. Dodatkowo zyski wielu japońskich firm są pożerane przez rosnące koszty energii i importowanych materiałów produkcyjnych. W nadchodzących miesiącach rząd Kishidy i Bank Japonii będą zmagać się z coraz silniejszą presją inflacyjną. Oprócz wprowadzenia kolejnego pakietu antyinflacyjnego w celu stabilizacji cen paliw, rząd nie zapowiada jeszcze podniesienia stóp procentowych. W efekcie wzrostu cen ropy naftowej i gazu japońska gospodarka zaczęła się kurczyć szybciej niż przewidywano. Bank Japonii nie chce podnosić stóp procentowych, w obawie przed dalszym spadkiem konsumpcji i inwestycji.

**OŚRODEK SPRAW
AZJATYCKICH**
Uniwersytet Łódzki

RAPORTY OPINIE DORADZTWO

PIERWSZY W POLSCE UNIWERSYTECKI
THINK-TANK

DORADZTWO POLITYCZNE I BIZNESOWE

ZESPÓŁ Z PRAKTYKĄ W AZJI

www.osa.uni.lodz.pl

